პროლეტარეთო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 255 (20296) — შაბათი, 5 ნოემბერი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

აგროსამრეწველო კომპლექსს — პრიორიტეტული განვითარება

თათბირი სკკკ ცენტრალურ კომიტეტში

პრობლემა უკვე ვეუწყებოდით, 3 ნოემბერს სკკკ ცენტრალურ კომიტეტში გამართულ თათბირზე ცენტრალური ორგანოების, სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელებთან ერთად განიხილეს, თუ როგორ სრულდება პარტიისა და მთავრობის გადწყვეტილებანი მოსახლეობის სურსათით მომარაგების გაუმჯობესების, ქვეყნის აგროსამრეწველო კომპლექსში ეკონომიკურ-ეკონომიკური განვითარებისა და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების, როგორც გარდაქმნის უპირველესი, ფუძემდებელი ამოცანის შესახებ.

თათბირი გახსნა სკკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა, სსრ კავშირის უმაღესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ **ვ. ს. გორბაჩოვმა.** მან თქვა:

დღევანდელი სხვა-მაასი განგაშია ჩვენი მუშამიზა, რომელიც აგროსამრეწველო კომპლექსის განვითარების ეხება. აქ არის ორი მიმართულება. ერთი მხრივ — ეს არის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის საკითხების დაზუსტება. სხვა-მაასი იქ ძალზე სერიოზული უნდა იყოს ყველა თვალსაზრისით — მიმდინარე პრობლემების განხილვის თვალსაზრისითაც და პერსპექტიული პოლიტიკის შემუშავების თვალსაზრისითაც. მეორე მხრივ, არანაკლები მნიშვნელობა აქვს ახლა იმას, რომ ჩვენ ყველანი სულ უფრო მეტად ვსაქმიანობდით კონკრეტულად.

ამქამად სიმძიმის ცენტრი უნდა გადავიტანოთ მიღებულ გადწყვეტილებათა შესრულებაზე. თორემ ფიქრებით მდგომარეობაში, რომელშიც ზოგჯერ ვიმყოფებით, ისინი ზოგან ბლომად გვეხლნდა, იქნებ, ზედმეტადაც. ოღონდ მათი რეალიზაციისათვის შუშაობა გვაკლია. თანაც ახლა ეს მუშაობა უკანშორიდან როგორც ეკონომიკაში, ისე პოლიტიკურ პროცესში მრავალი ჩვენი მიდგომის საფუძველად გადასინჯვას. და აქ ყველამ ძალზე უნდა ვუმტკოთ მუშაობას. ეს მოითხოვს უდიდეს ძალ-ღონეს ცენტრალური კომიტეტისგანაც, მთავრობისგანაც და ყველა ჩვენგანისგანაც — ცენტრალური ორგანოების, სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელებისაგან. გთხოვთ გიგიოთ ეს.

ყველა პრობლემას შორის ჩვენ გვაქვს აგროსამრეწველო სექტორის, სასურსათო მომარაგების პრობლემა — ყველაზე გადაფდებული, მე ვიტყოდი, რიგგარეშე. ჩვენ რომ ახლა მომხმარებლის სუფრაზე დაგვედო 80 კილოგრამი ხორცი წელიწადში, მომარაგების ყველა დანარჩენი პრობლემა არ იდგებოდა ასე მწვავედ. რძის მოხმარება, მაგალითად, ჩვენთან ბევრად მეტია, ვიდრე ევროპაში. მაგრამ ხორცის ნაკლებობა ზრდის მოთხოვნას რძეზე, ყველფარზე, რაც მზადდება რძისაგან, სხვა პროდუქტებზე. უფრო მეტს ვიტყვი — ხორცის პროდუქციის დეფიციტი ისეთი საკითხია, რომელიც მთელ ქვეყანას აწუხებს.

სასურსათო საკითხი მთელი ქვეყნის, მთელი სახალხო მეურნეობის, ყველა ჩვენი დარგის საკითხია. ავღლიო ოგივე ხორცი. ეს არის საკვები. მაგრამ რას ნიშნავს საკვ

ბი? ეს არის მოსავალი. მაგრამ რას ნიშნავს მოსავალი? ეს არის სასუქები და ახალი ტექნოლოგია, ეს არის მანქანების სისტემები, ეს არის კადრები, ეს არის ადამიანთა დაინტერესება და მრავალი სხვა რამ. ყველა ეს საკითხი უნდა გადაეკრას.

ცენტრალურ კომიტეტში წინა შეხვედრაზე ჩვენ საუბარი გვქონდა ადგილობრივ მუშაკებთან სოფლად ეკონომიკური ურთიერთობის გარდაქმნის თაობაზე, რათა ადამიანი ნამდვილად იყოს დაინტერესებული შრომის შედეგებით, მეტს აწარმოებდეს და საუკეთესო ხარისხის პროდუქციას იძლეოდეს. ჩვენ წინ წავწიეთ ამ პროცესს. უახლოეს ხანს ამ თემაზე სხვა-მაასი გვექნება რესპუბლიკების კომპარტიათა ცენტრალური კომიტეტების, პარტიის სამხრეთ და საფოლო კომიტეტების პირველ მდივნებთან.

მაგრამ, ამხანაგებო, შესაბამისი ტაქტიკურ-ტექნიკური ბაზის გარეშე, თანამედროვე ტექნოლოგიების გარეშე, პროდუქციის კარგად დაყენებული გადამუშავებისა და შენახვის გარეშე წინ ვერ გაგიტარებთ. ეს კი ნიშნავს, რომ ძალზე ძლიერად უნდა გავუძღვეთ საქმეს ყველა ამ მიმართულებით კონკრეტული თვალსაზრისით, იმ გადაწყვეტილებათა ბაზაზე, რომელნიც უკვე მიღებული გვაქვს. ყველას ჩვენ ძალზე გვაუწყებს, რომ მრავალი გადაწყვეტილება ეფუშება, არ სრულდება, ილაბა, გადაიდება ხოლმე უფრო გვიანი ვადებისათვის. კაცმა თავს იჩენს ძველი ჩვევა: ვმუშაობთ, სანამ, ხატოვნად რომ ვთქვთ, ვვარტყამენ. მოდით, განვთავისუფლდეთ ამ მანკიერი სტილისაგან.

განსაკუთრებით უნდა გამოვყოთ ის, რაც ეხება მექანიზაციასთან, ქიმიზაციასთან, მშენებლობასთან, გადამუშავებასთან დაკავშირებულ ჩვენს უწყებებს. ჩვენმა „თავდაცვლებმა" კარგად მოჰკიდეს ხელი ამქმელს. ბევრი საინტერესო რამ ფიქრობენ ამ ეტაპზე. მაგრამ მთავარი წინ არის. ყველას თანდასწრებით ვამბობ: სოფლის მეურნეობისა და მთელი აგროსაფეხურის ტრანსპორტის ობიექტები, ყოველივე ის, რაც გადადგეს ყველაფერი ამოცანის შესახებ.

თათბირი გახსნა სკკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა, სსრ კავშირის უმაღესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ **ვ. ს. გორბაჩოვმა.** მან თქვა:

ამ ეტაპზე ეს ... ეს ... ეს ...

აგროსამრეწველო კომპლექსს — პრიორიტეტული განვითარება

(დასასრული)

სოფლის სკოლა განსაკუთრებულ ადგილს ასრულებს სოფლის ეტაბილიზაციაში, მის აღორძინებაში, თქვა სსრ კავშირის სახალხო განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარემ **გ. ა. �генева.** სამწუხაროდ, სოფლის სკოლების შემცირების პროცესი დღემდე არ შეჩერებულა.

ქვეყანაში სკოლების მეხუთედი მცირეკომპლექტიანია. ამ პირობებში სოფლად განათლების ხარისხი არასოდეს არ ამაღლდება. ნორმალური სფერო პლიმერების უნდა განვითარდეს ეტაპური ღონისძიებანი.

სოფლად მასწავლებლის ხელფასი იგივე, რაც ქალაქში, ხოლო მუშაობა ამ მასწავლებლისათვის იქ, სადაც იგი ერთბაშად ოთხ კლასში ასწავლის, გაცილებით უფრო ძნელია. რა თქმა უნდა, ხელფასი უნდა მოეუმატოთ.

ბევრი რაძის გაკეთება შეიძლება ადგილობრივი ძალებით. სკოლების ზოგიერთ კოლექტივი კარგ გამოქმედებას აქვს — არენდით ლებენ მიწას და უხვ მოსავალს იღებენ. ამონაგებ ფულს ისინი იყენებენ მოწყობილობის შესაძენად, სკოლების შენებლობისათვის.

დიდმნიშვნელოვანი საკითხია ავალიფიკაციის ამაღლება. მას სჭირდება კონტროლი. ინსტიტუტი, რომ ავალიფიკაცია არსებითად ამაღლდეს, და არა ფორმით, ზუსტად უნდა წარმოვიდგინოთ, თუ რა იქის უკვე ადამიანმა და რა არ იქის. ახლა ავალიფიკაციის ამაღლება თავისებური დამატებითი „ფსევდოდატვირთვაში შეებულებაა".

ჩვენს სამინისტროს დაკისრებული აქვს პასუხისმგებლობა რძის მოეწყვლობის ტექნიკური გასახლებისათვის, თქვა სსრ კავშირის საშუალო მანქანათმშენებლობის მინისტრმა **ლ. ფ. რიაბენკომ.** ქვეყანაში ახლა დაახლოებით 4200 რძის გადასამუშავებელი საწარმოთა უახლოეს 5-6 წელიწადში კიდევ 250-260 საწარმო აშენდება.

დარგის სპეციალისტებმა თანიანთ ხელში აიღეს ამ ქარხნების დაპროექტებაც, მოწყობილობათ აღჭურვისა და სასერეფო მომავლენი ტერიტორიებ კომპლექსის მთელი ძლიერების გამოყენებით.

ეფექტრმ, რომ ჩვენი ინ ადარების ფსიქოლოგიური გარდაქმნის გარეშე, რომლებიც ხელმძღვანელობენ ქვეყნის სახალხო-სამეურნეო კომპლექსს, სასურსათო საკითხს ვერ გადაეჭრით. სკა-ბაალი ეტაპობრივ ომიტტრმ ერი მოვაწყვეთ, რომ მინისტრთა სამეჯო არ ეწეოდ ამ მუშაობას. საქმე ეხება სხვა რამეს, ამხანაგებო. მინდა ცენტრალური კომიტეტში ერთხელ კიდევ ვუთხრა ცენტრალურ ორგანოებს, ყველა ჩვენი უწყების კომუნისტებსა და ხელმძღვანელებს: უკვე ეახლოეს ხან. ვეკონრდება გარდატეხა სასურსათო ფრონტზე.

გადაწყვეტილებანი მიღებულია, ყველაფერ ალიქვა ისინი, დაიწყეს შესრულება. ეგ ვიდოდა, რომ საველეშწოფო საგეგმო კომიტეტის ხაზოთაც საფუძვლიანად მოხდა სტრუქტურული შემობრუნება აგროსამრეწველო კომპლექსისა-კენ. საქმე ისე უნდა წარკმართოთ, რომ ყველა გადაწყვეტილება უფუოდ ზოგიერთ ფიზიკოვნ. ახლანდელი სხა-ბაასის შემდეგ ყველაფერი, რაც შეიძლება, უნდა დავაფინაუროთ უკვე ამიმდინარე წელს. ყოველი სამინისტრო უნდა აკეკვის დადგენილებებით. გათვალისწინებულ მუშაობის რიტმს.

აკ კიდევ, აი, რაზე ვფიქრობ. მუშაობის მოცულობა უზარმაზარია, მაგრამ ამ პროიორიტეტულ საქმეში არის თავისი პრიორიტეტებიც. ქვეყნის მეტი წილი რაინონებისათვის მთავარი საკითხი ეკონომიკური ურთიერთობის გარდაქმნა. დიახ, ჩვენ უკმაყოფილო ვართ სოფლის, აგროსამრეწველო კომპლექსის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით. მას ჯერ კიდევ აკლია კომპლექტურობა. ყველაფერი ეს სწორია. მაგრამ უკვე არსებულ პირობებში ადამიანები ახალი საწარმოო ურთიერთობის ფარგლებში, როცა ისინი თვითონ იწყებენ მეურნეობრობას, თვითონ გეგმავენ სახოლოო შედეგებს, იბრძვიან მათთვის და იცინან, რომ ამ შედეგებთან არის დაკავშირებული მათი მდგომარეობა, კარგად სწევენ წინ საქმეს. ამიტომ პირველი საუბარი ცენტრალურ კომიტეტში მოეძღვნა ამ თემას, და მაშინ გადაედო ყველა საკითხი და ეთქვათ: დღეს მთავარია საარნდო ურთიერთობა, სოფლად საწარმოო ურთიერთობის გარდაქმნა. სსრ კავშირის სახაგრომრეწველო, ადგილობრივმა აგროსამრეწველო ორგანოებმა უნდა გამოიყენონ ზამთრის პერიოდი ამ საკითხების დასაბუქებლად.

ასეთ სკა-ბაასს მაღე ერთხელ კიდევ გავმართავთ პირველ მდინარეობთან, რათა მათ პარტიის ძლიერებით განამტკიცონ ეს მოძრაობა. ახლა საჭიროა ხალხთან მუშაობა. და არ უნდა მიეერეკებოდეთ საარნდო იჯარაში. ამავე დროს საჭიროა, რომ თვითდინება არ იყოს აქ. საქმეს საფუძვლად უნდა დაეფიოთ ადამიანებთან გაღრმავებული მუშაობა და, რაც მთავარია, ამ საქმის უპირატესობათა ჩვენება. საჭვენებელი კი უკვე გვაქვს: ყველა რეგიონში, ყველა კულტურის მიხედვით. ეს უკვე პრობლემებია.

სსრ კავშირის საშენ მასალათა მრეწველობის მინისტრმა **ს. ფ. ვოიეწენკომ** თავის გამოსვლაში ილაპარაკა დარგის პრობლემებზე და საშენ მასალათა მიწოდების ზრდის ღონისძიებებზე. სსრ კავშირის სახაგრომრეწველო შეკავთით გაიზრდება მინის ტარის, განსაკუთრებით მცირე ტევადობის ჭურჭლის წარმოება, შემუშავდეთ ლინოლეუმის, ალკედრეგ მასალების გამოსაშვები საწარმოების შენებლობის პროგრამა. მანქანათმშენებელი ქარხნები ჩაეთვლნენ სანტექნიკის გამოშვებაში. და მოგვანონა, რომ 1990 წლისათვის მისი დეფიციტი აღარ იქნება.

ვ. ს. გორბაჩოვი: თქვენ შეძლებთ უბრუნველყოთ მთელი ეკონომიკა ისე, რომ თითოეული მიდიოდეს და ადებდეს ყველაფერს, რაც სურდეს?

ს. ფ. ვოიეწენკო: თუ ორი წლის წინათ 150-180 ათას ადაზანას ვყიდდნით, დღეს 600 ათასს, გიასად კი 700 ათას ადაზანას გავყიდით.

შეაჯამა რა თათბირის შედეგები, **მ. ს. გორბაჩოვმა** თქვა: ჩვენს შეხვედრას ასე შეეჯამებდი. ჯერ-ჯერობით ყველაზე ნაწილი ადგილამდა. ეს ეს ეს ეს, რომ ყველა ეს ეს ეს ეს

არ დავუშვათ გენოციდის რესტავრაცია

ნიუ-იორკი. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანმა დღისთვის კამპუ-ლა ახამბლეგამ დღისთვის კამპუ-ლა ეროვნების განხილვა. დისკუ-ბა ეროვნების უმაცალსრობამ ბის მონაწილეთა ეროვნული ცხოვრებაში ეროვნული ცხოვრებისა, ეროვნული ენა, ეროვნული ფერწერა, ეროვნული ფერწერა, ეროვნული ეროვნული ეროვნული

ალავერდის ახალი ცხოვრება

რესტავრაციის მიერ ამოღებული ეკოპების დანაზრევები, თანდათან გადაგვიშლიან საქართველოს ერთ-ერთი დიდებული ტაძრის ალავერდის ისტორიის ახალ ფურცლებს. მარტო სილამაზით როდი არის განთქმული საქართველოს ეს უდიდესი სამონასტრო კომპლექსი. ეს იყო ძველი ქართული კულტურის ერთ-ერთი სახელგანთქმული ცენტრი, სადაც ფუტკრებივით დღედაღამ შრომობდნენ გადამწერები, მემატიანეები, ფილოსოფოსები, პოეტები...

—ბევრი რამ გაწყვდია თავისი არსებობის მანძილზე ალავერდს. მიწის პირველივე შრეები, რომლებიც ძველის სამირკელდან ამოვიღეთ, — თქვა კომპლექსის რესტავრაციის პროექტის მთავარმა არქიტექტორმა და ავტორმა ირაკლი მოსულიშვილმა, — მართლაც ფურცელ-ფურცელ აშენებს ძველის ისტორიას. საქართველოს მოქცევამდე მის ადგილას წარმართული იყო სალოცავი. VI საუკუნის შუა ხანებში ოსეს ალავერდელი აქ აშენებს წმინდა გიორგის პატარა ეკლესიას. XI საუკუნის პირველ ნახევარში კი კახთა მეფემ კვირიკემ საკათედრო ეკლესია ალავერდი აგო.

ტაძარს წლად ზედა დიდი ხნის სიცოცხლე — უცნობმა ოსტატებმა გამოკვეთეს და უშენეველიერს ანსამბლად აფწყვეს ადგილობრივი შირიმის ქვის უზარმაზარი ლოდები, რომლებიც დღესაც გვაოცებს თავისი მასშტაბებით, მაგრამ XV საუკუნეში მომხდარმა ძლიერმა მიწისძვრამ დიდად დააზიანა ტაძარი — ჩამოინგარა გუმბათი და, სამწუხაროდ, დღესაც არ ვიცით, როგორი იყო იგი. მიწისძვრის ალავერდისთვის გვერდი არ აუვლია არც XVIII საუკუნეში, არც XX საუკუნის 60-70 წლებში. სტიქია იყო, მაგრამ არც მტრის შემოსევებს დაუკლია ხელი. და მაინც, ალავერდი ფეხზედგომილი ლორძნიდებოდა ფერფლისა და ნანგრევებისაგან.

მაგრამ იმ სარესტავრაციო სამუშაოთა მასშტაბი, რომლებსაც ახლა ეწევა რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული კულტურის, ისტორიისა და ბუნების ძეგლთა დაცვის მთავარი სამეცნიერო-საწარმოო საამრთველო, ვერც ერთ წინანდელს ვერ შეედრება. რესტავრაციასთან ერთად ეს სამუშაოები ერთმანეთს უთავსებენ ძეგლის არქეოლოგიურ და მეცნიერულ შესწავლას, მისთვის პირველივე სახისა და საგანმანათლებლო ფუნქციების დაბრუნებას. ძეგლის რესტავრაციას დიდ ყურადღებას უთმობს რესპუბლიკის ხელმძღვანელობა.

და მაინც, მიაჩნია პროექტის ავტორს, პრობლემები მრავლად აქვთ. ერთ-ერთი მთავარია გუმბათის სახურავის აღდგენა. შემორჩენილი წყაროების მიხედვით, თავდაპირველად იგი მოჭიქული ცისფერი კრამიტით ყოფილა გადახურული. გაუხრიშავი დადასტური ეს — ასეთ შუბუქ კრამიტს ალავერდის ეკლესიის ფერდებზე ადგილი ექნებოდა. ... ეს ... ეკლესიის ... ...